

YTTRANDE

Datum
2020-12-30Vår beteckning
SN 2020/000123
Er beteckning
S2020/06592Tjänsteställe/handläggare
Socialförvaltningen
Central administrations.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Hållbar socialtjänst - En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47)

Oskarshamns kommun har inbjudits att inkomma med synpunkter på betänkandet SOU 2020:47 och lämnar härmed följande kommentarer.

Avsnitt 5.1.2

Oskarshamns kommun förespråkar att även verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) bör omfattas av begreppet socialtjänst. Verksamheter som bedrivs utifrån de båda lagstiftningarna har nära samband och många enskilda har insatser enligt både socialtjänstlagen (SoL) och LSS parallellt. I framför allt mindre kommuner är det även vanligt att handläggare bedömer rätten till insatser både för SoL och LSS. Att inte LSS ska anses ingå i begreppet socialtjänst kan utifrån ovanstående ge upphov till oklarheter.

Avsnitt 6.3

Att begreppet ”missbrukare” tas bort och ersätts av ”personer som har ett missbruk eller beroende” är positivt och bidrar till att minska kategoriseringen av människor och istället lägga fokus på behoven.

Avsnitt 7.3.4

Oskarshamns kommun ser positivt på utvecklingen mot ett mer förebyggande arbete inom socialtjänsten. Som utredningen har konstaterat kräver förebyggande arbete långsiktiga och samordnade åtgärder på olika nivåer samt en långsiktig planering av kommunens insatser till grupper och enskilda. Som utredningen också har sett är det ofta förebyggande insatser som kommunerna sparar in på eftersom det inte går att se snabba resultat av dylikt arbete. Oskarshamns kommun delar utredningens bedömning att ett krav på förebyggande arbete bör regleras i socialtjänstlagen. Det är också viktigt med en förståelse på olika nivåer och kommunövergripande eftersom socialtjänstens område ofta inte prioriteras. Oskarshamns kommun ser positivt på att SKR kommer att få i uppdrag att vara en samordnande länk mellan kommuner för att möjliggöra utveckling av nya arbetssätt och metoder.

Avsnitt 8.3.3

Att målgruppsindelningen tonas ner i nya lagen ser Oskarshamns kommun som positivt. Det är viktigt att fokusera på insatsbehov och förutsättningar snarare än vilken

”målgrupp” en person tillhör. Om det är en för strikt indelning i olika målgrupper riskerar vissa att hamna utanför om de antingen inte tillhör någon målgrupp eller kanske tillhör flera målgrupper samtidigt. Det kan då uppstå oklarheter vilken enhet inom socialtjänsten som bär ansvar för den enskildes stödbehov.

Avsnitt 10.3.5

Oskarshamns kommun ställer sig bakom förslaget att särskilda avgifter för ej verkställda beslut tas bort och instämmer i bedömningen att särskilda avgifter inte är ett verkningsfullt och rimligt verktyg för att komma tillrätta med brist på exempelvis boendeplatser. De särskilda avgifterna är enbart en repressiv åtgärd som inte innebär ett incitament att verkställa beslut snabbare. Det är mer lämpligt att arbeta med långsiktig planering och prognos över kommande behov än att bestraffa med sanktionsavgifter.

Avsnitt 13.2.5

Ett respektfullt bemötande gentemot de medborgare som behöver socialtjänstens stöd borde vara självklart. Som utredningen framför är syftet att markera betydelsen av ett respektfullt bemötande och kopplingen mellan bemötande och god kvalitet och Oskarshamns kommun är positiv till den nya bestämmelsen.

Avsnitt 14.3.1–14.3.3

Oskarshamns kommun är positiv till att det införs en bestämmelse om att verksamhet inom socialtjänsten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Dock vill kommunen poängtera vikten av att det enligt förslaget under 14.3.3 utreds vidare hur samarbete mellan kommuner och staten kan säkerställas. Det är svårt för varje enskild kommun att själv följa den senaste utvecklingen och forskningen för att säkerställa att rätt verksamhet bedrivs och samverkan är därför en förutsättning.

Avsnitt 17.3.2

Att insatser ska kunna tillhandahållas utan en individuell behovsprövning är positivt eftersom det innebär mindre administration. Även om det är upp till varje kommun att avgöra vilka insatser som ska kunna tillhandahållas utan en behovsprövning så vill Oskarshamns kommun understryka att det är viktigt att hitta en balans. I utredningen nämns att det finns exempel på att en kommuns kostnader inte har ökat när insatser är mer lättillgängliga, men det är viktigt att hitta rätt nivå mellan ökad tillgänglighet utan ökade kostnader. I utredningen konstateras att det är upp till socialnämnden att ange vilka eventuella villkor som ska uppställas för att ta del av insatser och att den kommunalrättsliga likställighetsprincipen måste beaktas. Härvid anser Oskarshamns kommun att det är önskvärt med tydligare vägledning eftersom det läggs stort ansvar på varje kommun att kunna leva upp till objektiva grunder och saklig hänsyn.

Oskarshamns kommun delar inte utredningens bedömning om att även korttidsboende ska kunna tillhandahållas utan behovsprövning. Tvärtom vad utredningen konstaterar så bedömer Oskarshamns kommun att det finns en risk för oklarheter i ansvarsfördelning gentemot regionerna. Erfarenhet har visat att regionen ibland diskuterar kommunalt korttidsboende som insats till en person som har haft eller har behov av sjukvård och om det inte görs någon biståndsbedömning för insatsen kommer sannolikt fler personer att vilja komma till korttidsboende efter utskrivning från sjukhus. Det finns också exempel

på när personer ansöker om korttidsboende vid exempelvis stambyten i ordinärt boende och då blir korttidsboenden mer som hotellverksamhet, vilket inte är lämpligt.

Att exempelvis insatser till familjer och i ärenden med hedersrelaterad problematik kan tillhandahållas utan behovsprövning är mycket positivt och möjliggör snabbare hjälp. Det kommer också att innebära utökade möjligheter att jobba ”osynligt” i hedersärenden för att trygga och säkerställa/planera för skydd.

Avsnitt 19.1–19.10

Oskarshamns kommun ställer sig positiv till att barnrättsperspektivet blir förtydligat. Förslaget kommer att underlätta socialtjänstens arbete och möjliggöra att barn i större utsträckning kommer till tals och blir delaktiga i de insatser som rör dem.

Avsnitt 23.1.5

Eftersom rättsläget delvis är oklart när det gäller möjligheten att återkalla gynnande beslut så är det positivt att möjligheten blir lagreglerad.

Avsnitt 23.2.5

Oskarshamns kommun ställer sig bakom förslaget att möjligheten att delegera vissa beslut till utskott utvidgas. Beslut om exempelvis begränsning av umgänge och hemlighållande av vistelseort rör känsliga frågor där det är mer lämpligt att färre personer behöver vara delaktiga i ärendena.

Utöver ovanstående har Oskarshamns kommun inga invändningar mot utredningens ställningstaganden och förslag.

Anna Lindquist
Socialchef

Cecilia Wahlström
Stabschef